

*Кон 72. број на Годишниот зборник на
Филозофскиот факултет - Скопје*

Со особено задоволство Ви го претставувам 72. број на списанието *Годишен зборник на Филозофскиот факултет – Скопје*. Во оваа интеррегнум година, меѓу големите јубилеи кои ги одбележуваа претходните две изданија на Зборникот (70 броја на списанието – 2017 година и 70 години излегување на Зборникот – 2018 година) и значајниот јубилеј на Филозофскиот факултет – Скопје следната 2020 година (100 години од постоењето на Факултетот), се чини дека овој број на списанието не можеме да го истакнеме од призмата на некое поголемо и позначајно одбележување. Во изминатата година не се вовеле ниту некоја поголема новина, како што тоа беше случај во претходните три броја. Навидум, вообичаено, по ништо посебно издание на списанието. Меѓутоа, за ваквата оценка најдобро треба да изјаснат авторите, Уредувачкиот одбор и секој што учествуваше во издавањето на списанието. Од уредничка перспектива, можам да просведочам дека секој објавен збор носи своја тежина, и секоја споделена научна дилема или еурека претставува научна космогонија чија вредност не се наоѓа во некои надворешни фактори, како што се јубилеите. Во своето референтно поле на дејствување, секоја статија претставува извесно поместување на идеите и достигнувањата во тоа поле или кај авторот, поместување кое не може да биде измерено со ниеден квантитативен фактор. Макар и тоа да е исклучително мало, сепак е поместување нанапред. Во таа смисла, ниту едно издание на Зборникот кое ја видело светлината на денот не е обично и незначајно. Нурнувањето во секогаш нови и неистражени научни светови е секогаш предизвикувачко и свежо, и ваквиот подвиг само на оној без авантуристички дух може да му изгледа на нешто веќе видено и обично.

Ако, како што истакнавме минатите години, јубилеите се повод за некаква починка, за евалуација на сработеното, тогаш со овој број може да го означиме крајот на рефлексивната за методологијата на работата на Зборникот, и полека да ја забрзуваме рефлексивната за тоа како Зборникот може сè повеќе да ја продлабочува својата улога во подобрувањето на квалитетот на научно-истражувачката работа на Филозофскиот факултет.

Од квантитативен аспект, пак, Зборникот е побогат од минатата година, и во овој број можете да прочитате 26 рецензирани трудови (вкупно 52, вклучувајќи ги и преводите на англиски јазик), од областа на филозофијата, педагогијата, историјата, историјата на уметноста, психологијата, безбедноста, одбраната и мирот, социјалната работа и поли-

тика, специјалната едукација и рехабилитација, родовите и семејните студии. Балансирањето на дисциплинарната различност повторно претставуваше предзвик за редакцијата, но тоа уште од почетокот беше прифатено како *condicio sine qua non*. Богатството на Филозофскиот факултет секогаш ќе остане во неговата разновидност, а задачата на секое уредништво на Зборникот е да се соочи со предизвиците што ги носи оваа разновидност.

Ова издание е последно за редакцијата во овој состав. Им благодарам на сите членови на Уредувачкиот одбор за својата посветеност и трпеливост со кои учествуваа во оформувањето на овие четири броја на Годишниот зборник. Им благодарам за ревноста во реализирањето на предвиците кои самите си ги зададовме со цел да ги исполниме одговорноста и задачата што ни беа доверени.

Во антиката се создава оптимистичката идеја дека извонредноста во секое наше дејствување, имено доблеста, не е резултат на одредена вродена диспозиција, ниту пак е некаква случајност; извонредноста се учи и таа мора да се вежба. Не секој може да ја постигне, но секој ја носи склоноста за нејзиното постигнување; индивидуата мора да одбере да ја постигне и да ја надградува. Затоа се обрнува особено внимание на самоспознавањето, самонадвладувањето и духовната автономија. Стоиците одат и понатаму: секој од нас има задача и должност да ја стекне извонредноста. Според Аристотел, извонредниот е изземен во поглед на законите што се однесуваат на другите затоа што овој човек е самиот закон. Според ваквите антички препораки, може да ја изведеме импликацијата дека единствените параметри со кои нашата извонредност може да се „мери“ се внатрешните. Внатрешниот регулатор најдобро знае како да ја води индивидуата, затоа што ја познава однатре, единствената перспектива која е валидна. Таа мора да е резултат на силна волја, промисленост, трпеливост и искрена желба да се самопоткренеме кон она што по природа ни е задача да го постигнеме. Размислувајќи во оваа насока, Годишниот зборник го гледам како внатрешна „мерна единица“ за научната автономија на Филозофскиот факултет. Колку „вежбаме“ извонредност покажува нашето дејствување во непосредната, домашна околина. Таму сме најавтентични. Затоа посакувам во иднина Годишниот зборник сè повеќе да сведочи за нашето научно самоспознавање, самонадвладување и автономија.

Проф. д-р Јасмина Поповска
Главен и одговорен уредни на Зборникот